

SZARVASI ÚJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 frt. - kr.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési penzék, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
ezzenzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetésekét el-
fogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok-
tere 3. sz. Athenaeum I emelet: továbbá A. V.
Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

Vásárügy és házalás.

Az ipar és kereskedelemügyi magv. kir. miniszterium törvényjavaslatot szándékolván mielőbb a törvényhozás elé terjeszteni az annak keretében szükségessé vált ipartörvény revisiója céljából: véleményadásra szollitá fel a többek közt a „Magyar kereskedelmi csarnok”-ot is Budapesten.

Ezen testület a tárgy fontosságához méltóan, beható tárgyalások alapján elkészített indokolt véleményét emlékirat alakjában már felterjeszté illető helyére s a lapok nagyrészének beküldé.

Érdekesnek tartjuk belőle közölni itt, térszűke miatt legalább, a „Vásárügy és háza'ás”-ra vonatkozó részt, mely magában is élénken illusztrálja okait ama napról-napra nyomasztóbban érezhető nyomoruságoknak, melyek alatt a szegény vidéki iparos és kereskedő közönség nyögni kénytelen, mely bajainak orvoslását egyedül csak a kormány erélyétől várja s várhatja is jogszerűen.

De lássuk magát a véleményyt:

Nemcsak iparos, de kereskedők részéről is általános a vásárok szaporasága ellen emelt panasz. Elismerjük, hogy olyan időben, melyben a közlekedési eszközök még kifejlődve nem voltak, a vásároknak nagy és fontos jelentősége volt, nemcsak az iparos és kereskedőre, hanem magára a nagy közönségre nézve is. Az iparos készítményeit, a kereskedő pedig áruit a vásárra vivén, ott a kelendősegre mindkettő biztonsággal számíthatott, mert a nagy közönség a vásáron kereste igényeinek kielégítését. A forgalmi és közlekedési eszközök folytonos fejlődésével a vásárok jelentősége köztudomásulag miődiukább csökkent, és ezzel szemben mindenesetre elhibázott eljárás volt, vásárengedélyeket oly szaporán osztani, a mint ez tényleg történt. Ez idézte elő azon sajnós

állapotot, hogy a vásár ma már tényleg nem azon igények kielégítésére szolgál, melyek kielégítésében történeti alapját találja. Mindenesetre figyelemre méltó tehát azok aggodalma, kik a szapora vásároknak az iparos, sőt a fogyasztó közönség egy részének erkölcsi romlását és mindenesetre hasztalan időfecsérlést vélnek találni. Ugyanazért mi elvileg, úgy a heti, mint az országos vásárok lehető megszorítását ajánljuk olyképen, hogy ilyenek csakis nagyobb forgalmi központoknak, még pedig az illető vidék különleges viszonyainak megfelelő számban engedélyeztessenek. A gyökeres rendezés érdekében természetes, hogy már engedélyezett vásárok is beszüntetendők lennének. A vásárügy egésze nézetünk szerint törvény által lenne szabályozandó, melyben meg kellene határozlatni azon alapelveknek és föltételeknek, melyek mellett vásárok egyáltalában engedélyezhetők, egyébként pedig a nagyméltóságú földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumra lenne a vásár engedélyezése bizandó. Ugyancsak a kormánynak lenne az u. n. különleges vásárok engedélyezése is fenntartandó. Ezek engedélyezésénél szintén az illető vidék különleges viszonyaira és arra kellene tekintettel lenni, hogy ilyen vásárok is csak forgalmi központoknak és a valódi szükségnek megfelelően engedélyeztessenek.

A házalás ugyanazon forrásból meríti történetileg létjogát, mint a vásár. Szüleménye egy oly kornak, melyben a forgalmi központokból való távoiság és elszigeteltség következtében a fogyasztó közönség igényeinek kielégítése részben ez uton történt. A mai közlekedési és forgalmi viszonyok között jelentősége annak is megszűnt, annál is inkább, mert ma már alig van csak némiképp számbajöhető hely, hol kereskedő és iparos ne lenne, kik a hely igényeit kielégíteni

képesek. E mellett tekintet érdemel a házalás korlátlan megengedésének úgy a kereskedésre, mint az iparra való káros kihatása. Nem vizsgáljuk, hogy mennyiben jöhet a házalás kérdése rendőri szempontból figyelembe. De az iparra való káros kihatása kétségtelen és leginkább abban nyilvánul, hogy a házalás a legolcsóbb, tehát legrosszabb árut hozza forgalomba. Ez által a házalás tulszaporasága a gyárost arra kényszeríti, hogy olcsó, de rossz árukat gyártson. Ezen körülmény különösen hazánkban érdemel figyelmet, melynek ipara még csak a fejlődés stadiumában van. De károsítja a házalás korlátlan megengedése a kereskedőt is, a mennyiben a számos és nagyszámú teherrel vitt állandó üzleteknek concurrentiát csinál, mely természeténél fogva nélkülözvén a soliditás alapját, már e szempontból is korlátozást igényel. Véleményünk tehát oda irányul, hogy városokban a házalás egészen megtiltandó, oly helyeken pedig, hol (mint kisebb hegyi falukban) a közönség igényei még ez uton nyernek kielégítést, csak hatósági külön engedély mellett engedendő meg. Az engedély illetékes első fokú iparhatóság által átítandó ki, csupán egyéni nevekre szólhat és szabályként kimondandó, hogy házalni csupán annyi áruval szabad, mennyit a házaló önmaga vagy egy-egy lovas kocsis elbir.

Az elmondottuk egészen a tapasztalat s az iparos és kereskedői osztály valódi érdekeinek megfelelően az igazsághoz hiven tükrözik vissza azon abnormitásokat, melyek — eddig figyelemre sem méltatva — valóságos viperái az ipar és kereskedelem fejlődésének.

Adja az ég, hogy a véleményadásra szólított tekintélyes hazai testület szava ne találjon süket fülekre ott

a hol meg kell hallgattatnia a „jaj“ szónak, mely e haza egyik legéletképesebb, bár ma elárvult elemének ajkairól tör elő a megtámadott életexistencia nehéz küzdelmeiben!

A névtelen hősök.

— Fővárosi tárczalevél. —

Nem Erkel operájáról akarok írni, mely e'őre annyi port kavarva fel, egy szerény succes d'estime felhőjébe burkolózva bukott le a mulandóságba. Nem is azokról, a kikről Tóth Ede írta az opera szövegét s a kik ma csunya marakodással, egymás közt való osztozással akarják bebizonyítani, hogy nem hűlt még meg hennük a harezí vér. A mai napoknak is megvannak a maguk névtelen hősei. Valóságos hősök, a kik valóságos küzdelmeket harezolnak végig, kilátás nélkül a dícsőség eserkoszorújára, igény nélkül az elismerésre, nem tarthatva számot még csak egy nyugodalmas kis otthonra sem, a hol a hosszú küzdelem után megpihenhetnének.

Csodálatos emberek ezek! Használni akarnak, a nélkül, hogy maguk is használt látnák; életök valóságos munka, — s mikor kidőltek a sorból, legfeljebb egy nyomorban hagyott család zokog koporsójuk felett; a dícsőség nem visz koszorút sírjukra, s a közönség, melynek egész élőket szentelték, nem tud felőlök semmit.

Igazi névtelen hősök!

Ön kedves olvasóm, ki délutáni kávéja mellé épp úgy megkivánja a hírlapot, mint a ezukrot, ön mit sem tud azokról az emberekről, a kiknek feladata az ön siestáitól távol tartani az unalmat.

A vezércikk-író, a ki a lap első helyén tele írja azt a nagy betűvel teleszedett két-három hasábot, azt üsmeri minden ember, az országos férfiú, a kinek képviselők, miniszterek is már messziről köszönnek. De gondolt-e ön, kedves olvasóm valaha arra, ki írja meg az ön lapjába azokat az apró-betűs rovatokat, melyeket ön legelőször olvas el; ki szá-

T Á R C Z A

U m i l t á.

Vázlat a toscániai életből. — Irta: OUIDA.

— Francziából: MORAVCSIK GYULA. —

(Folytatás.)

Kilencz óra volt. Lastra összes, iparosokból álló lakói, kovácsok, kádárok, darakereskedők, kosárfonók előjöttek s látva az elhaladó szép leányt és kíváncsiak is lévén valamely újabb bűnvádi perre, érdekelten kiáltottak fel:

— Diamene, a szép leány!

— A kis szörnyeteg! — kiáltottak feléje a nők.

Umiltá oly mély megvetéssel nézett végig a feléje tóduló tömegen, hogy ezek tekintete által tiszteletre parancsolva, kezdtek visszavonulni. De azért az ulczák szeme feleje volt fordítva; összekellett szednie erejét, hogy fentartsa magát.

Az előcsarnokba vezették őt, a hol már nagy tömeg fecsegett, várakozva. A belső teremben, mely a kihallgató volt, ült feketében a „p r e t o r e.“ A vidám „u s c i e r e“ is atalakitottnak látszék; ijeszto volt hivatalos ruhájában. Nagy oszlopos korlat akadályozta a tömeget az előrenyo-

mulásban, mely kíváncsian, nagyrészt részvétlenül tolongott és az összes lakosságot képviselte nagy hallani-vágya folytán, bár alig voltak néhányan jelen.

Umiltá a két rendőr közt állt, még büszkébben és merészebben, mint mikor Virginiót visszautasította. A p r e t o r e komoly, jóindulatu arca részvétet, szánalmat fejezett ki; de Umiltá ezt nem látta, nem látott egyebet, mint egy fehér fényű abroszt fekete folttal, melyről tudta, hogy az a híraját rejti.

A kihallgatás megkezdődött.

Midőn szokás szerint, kérdték tőle, hogy kik a szülei és midőn valaki helyette azt válaszolta: „G e n t e i g n o t t i“, büszkesége a féltékenységig meg volt törve; — úgy látszott neki, hogy tönkre tették őt. Valami forró vas égetését érezte. A kihallgatás tovább folyt és bevégeződött. A vidéken a dolgok mind lassan folynak le; a levegő fojtóvá lett, a nap erősen verte sugarait a zárt ablaktáblákra; a tömeg mozogni kezdett, helyét változtatta s egyesek jöttek-mentek, a tömeg hullámozása szédítőleg hatott Umiltára. A feltett kérdésekre egyebet nem akart felelni, csupán ezt:

* Szülei ismeretlenek.

Fo r l.

mol önnök a gyilkosságokról és hymen-hírekről, ki adja tud-
lára, mennyi az aranyjárdók árfolyama, kinek a közvetíté-
vel kerülnek bele az újságba azok a bolondos táviratok,
melyeknek az a legmulatságosabb tulajdonságuk, hogy a mit
ma állítottak, azt másnap okvetlenül megezafojják. Nos, lüssa
ön, a kik mindezeket csinálják, azok az én „u é v t e l e n
h ó s e i m.”

A nagy Bismarck herczeg mondta egyszer a hírlapírók-
ról, hogy „tévesztett existenciák.” Ha nem is egészen igaz a
vér és vas férfianak ez állítása, mégis — a mint mondani
szokták — van benne valami. Lehet, hogy egyike-másikat
nem az eleinte kitűzött életcélok eltévesztése vitte a hírlap-
írásra, de a leglőbb mégis tévedt, mert pályáján egészen mást
talált, mint a mit keresett. A nyugtalan szellemű fiatalember,
a ki nagy eszmékért való lelkesedésében nem tudott megeléni
a közönséges halandók reudes kenyérkereső útján, milyen
szívdobogással, mennyi fényes illúzióval gondolt rá, — ha ő
újságíró lehetne! S mikor vágyát elérte, akkor azt látja, hogy
az újság szerkesztő-hivatal tulajdonképen gyár, a hol a szigorú
munka-felosztás elve szerint kinek-kinek ki van szabva a
maga apró feladata, minden nap egyformán ugyanazt kell
végeznie, az elfogadott chablón szerint, s hogy egyéniségét
érvényesíthesse, csak a nagyon tehetségeseknek, vagy nagyon
szerencséseknek jut osztályrészül.

Az az „újdondász”, a ki délután 3 órától éjféltááni 2
óráig olyan békés türelemmel görnyed az asztal mellett, mi-
lyen másforma legény volt ezelőtt tíz esztendővel. Az élite-
bálakon „vortänzer” volt, csupa tűz, csupa elevenség, a kit
elkényeztettek az asszonyok s a kitől nagy dolgokat vártak
a férfiak. Azt vette a fejébe, hogy ő regényíró lesz és beül-
lott — journalistának. Eleinte csak ideiglenes állapotnak te-
kintette, hogy ő legyen a nap apró eseményeinek a krónikása
s mindig azzal az idővel bíztatta magát, mikorra regénye elkészül.
A czímét le is írta már számtalanszor: „A fekete-
álezás ember, vagy a saragossai vérhoszú”, — ennél tovább
nem haladt 10 esztendő óta, — hiszen ideje sem volt rá.

Ma már meglehetősen közönyösen nézi az egész világot.

— Hazugság Nem vettem el a gyöngyöt. Azt nem
tagadom, hogy gyűlöletet érzek iránta, de azt mindig is
érezni fogom (Nettat értette.) — Ő maga az alacsony [go-
noszság.

Kétszer-háromszor ismétlé ugyanazt és minden fenye-
getés daczára sem akart egyebet mondani. A gerék bíró
szíve nagyon elszomorodott rája. A tények látszólag ellene
szóltak; de a látszatot nem akarta még igazságnak venni.
Türelemesen, fáradhatlan jószággal akarta rávenni, hogy be-
széljen nyíltan, szabadon; — de Umiltá sokkal makacsabb
volt, semhogy jóakarátát állátta volna; szíve irányában is,
mint mindenki vel szemben, elzárkózott. Csak arra volt irá-
nyozva figyelme, hogy a rajta elkövetett méltatlanságot ne
lássák és ha bele is hal, nem engedi meg önmagának azon
gyöngeséget, hogy panaszkodják.

Nem akarta a viszonyt, mely közte és Netta közt fenn-
állott, felfedni.

A tömeg ellene volt; mi jognál fogva marad ez a kis
bűnös oly zárkózott, oly megvető, mint egy daczoló ki-
rállyné? A tömeg nyugtalanzkodott...

Késő délután a bíró egy mély sóhajjal belátta, hogy
Umiltá meg nem menthető. Egy szót sem szólt védelmére,
vagy legalább mentségére; tagadott mindent. Signora Rosa
sem szólt semmi kedvezőt. — Ünnepi ruhájában és virágos

Csak akkor villan meg a szeme, ha valami „különös esetről”
értesül. — Ha a lanexhid leszakadna, s ezer ember zuhanna
bele a Dunába, az lenne igazán az ő napja. Főbüszkesége:
az eredeti hír. Ha első kézből közölheti, hogy Bergengóczy-
ban három ház leégett, nagyobb sülyt fektet rá, mint pl. a
török szultán meggyilkolására, ha azt más lap után kell kö-
zölnie. Az eredeti hírt sohasem felejt el ritkított sorokban
szedetni, s ügyesen közbeszúrni, hogy „mint mi értesülünk”,
vagy „mint nekünk írják.”

I n c z é d i L a i o s.

[Folyt. és vége következik.]

H I R E K.

— (A szarvasi takarékpénztár) XII. évi
üzletforgalmi, mérleg, valamint jövedelem- és költségkimuta-
lása 1880. évről előttünk fekszik. Az intézet forgalma évről-
évre nagyobb arányokat mutat; mult évi forgalma már egy
millió 525,133 frt 99 krt tesz ki, jelöl annak, hogy e pénz-
intézet szakavatott kezelésben s a közönség méltó bizalmában
részesül. Az intézet tiszta jövedelme az 1880-iki üzletév után
13,762 frt 77 krt mutat fel, melynek felosztását, az igazga-
galóság indítványához képest, a felügyelő-bizottság a követ-
kezőleg javasolja: 1. Igazgató és kölcsönt bíráló bizottság
tiszteletdíjára 1376 frt 28 kr. 2. Nyugdíjalapra 2477 frt 73
kr. 3. Jótékonycélokra 247 frt 73 kr. 4. Osztalékra 1000
részvény után 9 frt 60 krral 9600 frt. 5. Az 1881. évi osz-
talékszámra javára 61 frt 47 kr. A pénzüntézet évi rendes közgyű-
lése f. évi febr. 26-án d. e. 10 órakor a regale-közbirtokosság épü-
letének nagytermében tartatik meg a következő tárgysorozattal:
1. Az igazgató jelentése a lefolyt üzletévről. 2. Az 1880-ik
évi zárszámla és mérleg előterjesztése. 3. A felügyelő-bizottság
jelentése, ennek alapján a felmentvény megadása. 4. A tiszta
nyeremény felosztása és az osztalék megállapítása. 5. Az
igazgató és a kölcsönt bíráló bizottság tiszteletdíjának meg-

kendőjében megjelenve, komoran, ő is csupán csak Umiltá
nak makacsságáról tehetett tanubizonyságot.

A p r e t o r e elveszté reményét, hogy őt, a ki ön-
magát nem akarja — vagy nem bírja? — megmenteni, va-
lamiképen felmentheti a vád alól. A tömeg zajongott. Bű-
nösnek mondták őt. — Börtönébe küldték tehát, hogy ott
várja meg ítéletét. Umiltá, a ki négy órán át állt ott büsz-
kén, daczosan bírái előtt, most egész hosszában lehanyatlott
és elterült a földön, mint a tölgyfa a végső fejszecsapás alatt.

Signora Rosa, bármily keménynek tartották is őt, ön-
magát is üsszetörten érezte; hangosan zokogott.

— Menyasszonyi gyöngyeimet is odaadtam volna
cserében.

Netta elhalványodott és a győzelem vad tüze kezdett
szemeiben felragyogni,

Az örök felvették a földről Umiltát, a ki most már az
állam tulajdona lett és elvitték őt.

Lastra három kapuja közt van egy, mely keletnek
néz s melyet „porta Fiorentina”-nak neveznek. Ez Lastra
börtöne.

A legmagasabb, legnagyobb bástya képezi hátterét,
mely valamely rendtelenségbe hozott és harczost juttat
eszünkbe. Szobrai és czimere összerongált; udvarán vad pa-
raj teng. Belsejében több szoba van: a város börtönei. Oda
vitték Umiltát s ajtaját reázárták.

A kirakat előtt.

állapítása. 6. Elnök, alelnök, igazgató és aligazgató választása. 7. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása. 8. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő bizottság választása.

— (A kormánypárti választók) városunkban folyó hó 6-án tarták szervezkedő gyűlésüket Sárkány János ev. lelkész úr elnöke mellett. Képviselőjelöltül egyhangulag Móricz Pál úr kiáltatott ki. Pártelnökül Salacz Ferencz szolgabíró úr, a szervező-bizottság elnökeül pedig Kuczka János ügyvéd úr lett megválasztva. — A gyűlésen közel 300 választó vett részt.

— (A közönség régi óhaját) elevenítjük fel, midőn a helybeli postahivatalt arra kérjük, hogy gondoskodjék egy második levélszekrény kifüggesztése iránt városunknak vasút felé eső részében. E második postaszekrényt legezészerűbben a Korbuly-féle sarokházon lehetne kifüggeszteni, az azon tájékon lakó közönség kényelmére. Ez óhaj oly méltányos, teljesítése olyannyira egyszerű intézkedést kíván, hogy nem kételkedünk mielőbbi betöltésében. Az eredményt jelezni fogjuk.

— (A „Báránycs-vendéglő”) béli terme, amint az mindenkinek feltűnt, évről-évre dísztelenebb állapotba jut. Ez idén már ki sínes festve; csak egyszerűen meszelve, mint a csárdai „ivók.” — Nem szólalnánk fel ez állapot ellen, ha azon körülmény nem készítené reá, hogy viszont a közbirtokosság időről-időre nagyobb bért kap a vendéglőért; s a terem magát a bérlő 25–30 forintért adja ki balakra; mely körülmények tehát sehogy sincsenek arányban a helyiség feltűnő dísztelenségével. Tény az, hogy a „Báránycs” terme jelen arányaiban szűk és egészségtelen lakak rendezésére, de ha már nagyobb szabású helyiség építését nem remélhetjük; elvárnók azt, hogy a meglevő némi külső csínosságot nyerjen, kifestése s parkettiroztatása által; annyival is inkább, mert — mint említők — a közönség búsán megfizeli e helyiség használatát.

— (A „szarvasi nőegylet”) álarozos-bálja f. hó 5-én igen jól sikerült. A közönség sorait ugyan nem több, mint 10–12 álarozos s jelmezcsaló alkotta, de

azért némiképp elég volt téve a czinnek is, s mint tánczvigalom, e mulatság mindenben megfelelt a hozzákötött várakozásnak. A tánczoló sorában ott láttuk: Bagi Mariska, Dérczy nővérek (Kondoros), Dobosfy Otília, Delhányi Mariska, (Green nővérek (Arad), Hegedűs Boriska, Jánovszky Emma, Kollár Ilka, Krecsmer Irén, Krecsmarik Teréz, Kuczka Lujza, Medveczky Emilia, Mázor Róza, Néher Paula, Plavec Jolán, Salacz Ilka, Schatzberg Anna, Winternitz Mariska, Valent Emma, Télessy Jenke kisasszonyokat, s Bakay Sándorné, Boros Kálmánné, özv. Dérczy Józsefné, dr. Fuchs Edéné, Haviár Daniné, Janosovics Péterné s Melis Lajosné úrnőket. A mulatság, folytonos feszelen jókedv mellett reggeli 6 órakor ért véget.

— (Nyilvános számadás.) A szarvasi nőegylet által febr. 5-én rendezett jótékony célú tánczmulatság összes bevétele volt 169 frt 39 kr. Ebben bennfoglaltának a következő felülfizetések: Chovan Jozefin asszony 1 frt, Dr. Fuchs Ede úr 3 frt, Lusztig Sámuel úr 3 frt, ifj. Mikolay Mihály úr 1 frt, Silberstein F. úr 1 frt, Stieber kap. úr 1 frt, Zettwitz gróf úr 1 frt, Nyácsik Soma ur 50 kr, Lévay Imre ur ezukrászata 10 frt, Kovácsik Hermína kisasszony 12 frt, Krecsmarik Julia k. a. 4 frt 15 kr, Balthazár Irma k. a. 2 frt 47 kr. Fogadják az egyelet köszönetét. Összes kiadás volt 139 frt 1 kr. Így a nőegylet pénztárának javára esett tiszta jövedelmül 40 frt 30 kr. Szarvason, febr. 10 1881. Mihályi József nőegyl. titkár.

— (Maison munkához) mellékelve veszik t. olvasóink műintézetünk előfizetési felhívását E. Mikes Róza „Jelenetek az életből” című beszélykötetére. Ajánljuk e vállalatot, mely irodalmi czélt kíván érvényesíteni, olvasóink szíves pártolásába.

— (A mezőúri függetlenségipárt) e hó 6-án tartá szervezkedő közgyűlését a Zsindelyes-vendéglőben. Elnökül Nyiri Pál, alelnökül Bódi István, jegyzőül Majorossy Gyula és Bódi Antal, pénztárnokul Borbás István urak választották meg. 48 választmányi tag szintén megválasztott. A gyűlés egyhangulag Csávolszky Lajos volt képviselő jövőbeni felléptetését határozta el s megbízta

Mikor felébredt, üres falakat s egy rossz ágycat talált; a kék ég messze, nagyon messze volt tőle. Minden olasz, a kit csak nem kapnak rajta tettén, örülhet szabadságának az ítéletig, barmily nagy bűnnel vádolják is. De ha tetten érik, akkor többé el nem bocsátják. Umiltat a nyaklanczon fekvő találtak. Ezért kellett neki nélkülöznie kék egét, több hónapra át is talán, míg kiderül, vajjon bűnös-e, vagy ártatlan. A gyöngyököt ő rejtette el; hogy lehetne ezt maskép magyarázni... hacsak esét nem veszté?...

Signora Rosa, a nélkül, hogy gyengességét, mert szégyenlette, bevallotta volna valakinek, titkon előverte pénztárcajából s kifizette Umiltat számára a külön szobát, hogy ne legyen a többi rabokkal. Kik ez idő szerint négyen voltak, köztük egy rozshírű nő is. Signora Rosa e tettét önmaga előtt azzal indokolta, hogy csak nem engedheti meg, hogy egy házából való a többi gonosztevőkkel együtt legyen. Umiltat tehát külön szobát kapott a bastya földalatti mélységében, mely egykor a spanyolok tűzének ellenállt és százados harcokat élt át; itt kelle megvárnia ítéletét, mely az olasz igazságszolgáltatás lassúsága szerint soká késleltetett.

— Ha bűn nélkül van, adjátok vissza szabadságát, ha vétkecs, büntessétek és végezzetek vele gyorsan! — mondá signora Rosa haragjában és szégyenében, hogy tisztességes háza szennyet kénytelen tűrni.

De az ő csak rázogatta ősz fejét.

— Nem az a törvény útja!

— Akkor hát a törvény vadállat! — felelt signora Rosa lángoló arczaival.

A törvényt szolgáló vállat vont: ő ötven éven át volt a törvény szolgája, nem illett, hogy gyalazza azt.

Signora Rosa, barmily hajlíthatlannak is hitte magát, nehéz szívvvel ment el a kis Nettával, a ki csendesen ült a zökkenős szekéren, a mint az a göröngyös uton végiggördült. Éjjel lett, mire a szekér megérkezett. Signora Rosa leányai előfutottak megkérdeni, mi történt. A tehenek bögtek istállójukban, hívogatva kedves őrzőjüket, a ki nem térhetett vissza hozzájuk; a kutya nyöszörögve szaglalódott.

Szomorú viszatérés!

Signora Rosa a kályha melletti zsámolyra ült és újra zokogni kezdett.

— Nem hittem volna, hogy ennyire hozzá vagyok lánczolva e leányhoz! — szólott.

Nettina, a nélkül, hogy észrevették volna, macskaléptekkel osont ki és atyjához ment. Megboszulta magát; de a bosszú nem volt oly édes. A hold feltűnt az égen, a csalogány dala megzendült; az őszi este beköszöntött. Umiltat fogságban ült.

Másnap Nettina kérte atyját, hogy vigye el őt a városba. Az csodálkozva nézett rá. A falusi fiatal leányok e

az elnökséget, hogy márczius 13-ra hívja meg a jelöltet beszámoló beszéde megtartására. A párt ünnepélyes fogadtatás és társasvacsora tartását határozta el s kivételére a választmányt bizta meg.

— (A mezőtúri Cassino) e hó 5-én tartott bálja a résztvevők esekély száma miatt mit sem jövedelmezett könyvtára javára, sőt a rendezők 60 frtot ráfizettek. Úgy látszik, beleint már a hosszú farsangba a mezőtúri közönség.

— (Elifogott rablókapitány.) Stern Mórész, más nevén Csillag Márton izraelita vallású 18 éves óráslégény január utolsó napjaiban a M.-Turhoz tartozó poói puszán csavargott mint órajavitó. Jan. 24-ik napján megúván a szűk jövedelmet, egy kanász gyerektől Mészáros Lajos majorjába „Borsos Sándor rablókapitány” aláírással ellátott levelet küldött be, melyben felszólítja a tulajdonost, hogy ha gazdaságát a végelpusztítás és felégetéstől megóvni akarja, azonnal küldjön neki 200 frtot, másnapra pedig 10 embere és 6 lova részére eleséget és szállást adjon. A tulajdonos távollétében neje azonnal sürgönyileg értesíté a mezőtúri rendőrséget, de mire ez megérkezhetett, a neki batorodott eselések botra-kapva elesíték a vasutállomás körül kádorgó rablókapitányt. A helyszínén megejtett nyomozás és vallatás kiderítette, hogy kapitány uramnak ezimború nincsenek s az egész nem más mint zsarolási kísérlet. A rablójelölt Mezőtúrra beszállítván, itt már várta a körlevél, melyben Ványa előjáróságjelenti, hogy ugyanezen egyén a községből javítás végett átvett 4 darab órát is elutaztatott. Most a kir. jbiróság börtönében elmélkedik alig megkezdett pályája szomorú végéről.

— (Kézrekerült postarablók.) A múlt évi októberi postarablás gyanúja miatt, mezőtúri lakos Hegyi Imre, Zsigmond és Gáspár testvérek e hó 5-én alispáni rendeletre Bozóky András tiszazugjárasi csendbiztos által elfogatván, azonnal a megye székhelyére, Szolnokra szállítottak. Alispáni értesítés szerint két első a rablógyilkosságot töredelmesen beismerte, míg az utolsó vagy mint hünszerző, vagy mint bűmpalástoló látszik résztvevőnek. A vizsgulat további folyamáról értesíteni fogjuk az olvasó-közönséget.

vidéken épen nem vágnak a városba, a mint a fenyők nem akarják elhagyni gyökereiket. Csak ha házasságukról van szó s annak előkészületeit kell megtenniök, akkor mennek el néha. „A legnagyobb biztosság és szerencse a házat őrizni.” Ez a toscan jelszó: anyak és leányok örökké tűzhelyeiken tartózkodnak. De Nettina a kedvencz volt, a család Benjaminja. Oly kedves hazngságokat gondolt ki, hogy atyja végre beleegyezett, hogy még a héten, a vásár napján beviszi. — A pap gazdasszonyával, a 80 éves Serafinával, a ki süket volt, mint a kő.

A városba érve Netta a reá felügyelő Serafinra egy divatkereskedésben szövetek válogatását bizva, ő maga egy közeli közirnokhoz futott.

— Irja ön nekem ezt, — szolt az öreg irnoknak, a ki íróasztalánál gubbasztott. A következőket:

„Az ön szép Umiltája gyöngysort lopott, fogva van. Valaki, a ki önnek jót kíván, azt hiszi, hogy jól járt, midőn az önt visszautasítá.”

— Semmi egyebet? — kérdé az irnok csodálkozva. Szerette a kikerekített frázisokat, a virágos nyelvet, mint szerencsétlen, de tehetséges törekvő.

— Jól van, — szolt Toinette, mialatt ideges arcát élénk pirosboritá, mely csak vörös haja gyökerénél veszett el... Megfizetem, a mit kell... Irja rá olvashatón:

— (A budapesti állatkert tyúkászata) egyenesen Angol-, Francia- és Olaszországból vásárolt kitűnő tenyész-egyedekkel lett felbriáltve. Husz különféle, a tenyésztésre legezészerőbb tyúkfaj, francia- és németországi óriás ludak; a legnagyobb testű angol, francia, amerikai s a csak legközelebb importált és mellő feltűnést kellett pekíngi récék szereztettek be. Mindezen háromféle fajára megrendeléseket elfogad és kívánatra bárhova postán, bérmentve küld arjegyzéket az igazgatóság.

— (Nagy sikkasztás) nyomára jöttek Egerben. A 2000 holdas Genesi-féle árvabirtokot kezelő gyám, habár a birtokot adósság nélkül 14.000 forintot tevő instukezzióval s 22.000 forint készpénzzel vette át, e birtokra már is 100.000 frtnál több adósságot szedett s az adót 14 év óta nem fizeti.

— (Elitelt ügyvéd) Ragályi Dénes fővárosi ügyvéd a budapesti fenytőlörvényszék által okmány hamisítás és sikkasztás miatt, 5 évi fegyház, 800 frt bírság, 6 évi politikai jogi és ügyvédi jogosultságának elvesztésére ítéltetett.

— (Szép életkor.) A kecskeméti lap a népszámlálás adataiból kiemeli, hogy ott lakó Springer Náthán 1776-ben és Fíresh Katalin 1770-ben született; mindkettő 66 éves egészséges.

— (Carlyle Tamás) az angol tudósok és írók neszlora, mint egy londoni távtra jelenti, hosszabb gyengékedés s betegség után meghalt. Carlyle 1795. decz. 4-én Skóciában Dhelfechan faluban született, számos történelmi és szociálismfívet írt, melyek közül a „Francia forradalom” című magyarul is megjelent.

— (A világ leggazdagabb) embere kétségkívül bizonyos Mackay, kinek kaliforniai ezüstbányái évenként mintegy harmincz millió forintot jövedelmeznek. Mennyivel szegényebb az orosz czar, akinek csak 50.000 írja van egy napra. Előtt 35 évvel Mackay egy templomégér szegénységű ir fizető volt.

„Signore VIRGINIO DONALDI

— altiszt a királyi seregben, a bersaglierék hadtestében —

Turin

Az irnok ráírta a mondottakat és Netta a levelet sajátkezűleg a postára tette.

Most kezdte csupán boszúját éldelni.

— Mikor ér levelem Turinba? — kérdé idegesen a postán.

Midőn megtudta, hogy másnap, egy önkénytelen örömkialtásban tört ki.

— Holnap megtudja!...

Oly boldondosan kezdett ugrálni a kövezeten, hogy az öreg süket gazdasszony megbotránkozott azon. — Kezénél fogva megállítá őt.

— Az nem illik, a mit ön tesz itt a boltok közt, ugy viselje magát, mintha templomban volna!

De Netta oda sem figyelt.

Győzedelmeskedett.

Holnap meg fogja tudni!

És senki sem fogja sejtteni, hogy a levél tőle jön, mert nem volt aláírva és az öreg gazdasszony félig vak szemei nem látták a küldőt, a mint a postára osont.

(Folytatása következik.)

— (A braganzai hercegnő), királynék unokahuga, Dom Miguel Braganz hercegnek, a Sopronban állomásozó Windischgätz - dragonyos ezred főhadnagyának neje, szerencsétlen szülés következtében Sopronban meghalt. A tervezett udvari mulatságok ezért az idei farsangon mind elmaradnak.

— (Maathner Ödön) budapesti magkereskedő fő-árjegyzéke 1881. évre megjelent és kívánatra nevezett czég által mindenkinek ingyen és bérmentve megküldetik. Ez alkalommal megemlítjük, hogy ezen czég, mely e szakmában Magyarországon az első, nemcsak belföldön örvend különös jó hírnök, hanem Német-, Orosz- és Franciaországban, sőt Észak-Amerikában is oly kedvező sikert nyújtottak magvai, hogy csakugyan igazoltak ama számos elismerő-levelek, melyek e czéghez érkeznek. Nagy előnye e magüzletnek, hogy eredetinek hirdetett magvakat csakis tiszta, eredeti valódi minőségben hozsát forgalomba, sohasem pedig olyanban, mely utántermelésből nyeretett, vagy utántermelt maggal van keverve.

Tarkaságok.

A negyedik ország. Az áldott emlékü öreg Sczitovszky rozsnjó püspök (később hercegprimás) ritka jó tulajdonai közé tartozott többek közt a leereszkedő nyájas szívéllyesség is, mellyel a kis gyermekek iránt viseltetett. Egy izben főpásztori körutja alkalmával a megyebeli községek egyikében az elemi iskolákat meglátogatván, egy kis szöszeke leány növendék igen szép köszöntőbeszédével üdvözölte a magas látogatót. — „Na jól van kiesikén” — mondá a jó öreg főpap nyájas mosolylyal, megsimogatva neki pirult arcát a kis szónoknak — „azt látom, hogy köszöntő diktiódat jól megtanultad, s szépen el is mondtad, hanem már most szeretném hallani, hogy vajjon az iskolai tantárgyakban is oly bizton perog-e a nyelvecskéd, mint a rigmus mondásban? Hát hadd halljunk valamit, például a természetrajzból: Megtudnád-e nekem mondani, hány országa van a természetnek?” — „A természetnek három országa van, u. m. állat, növény és ásványország” — „Nagyon jól van!” — biztatá a magas examinator — egyik zsebébe nyulva — „mond meg most nekem, hogy a három közül melyik országba tartozik ez a kezemben levő arany?” — „Az arany tartozik az ásványországba.” — „Hui! helyes” — mond a főpap elégtelt mosolylyal, s reverendája másik zsebéből egy finom papírba göngyölt tárgyat vonva elő, folytatá a kérdést: — „S melyik osztályba tartozik a kezemben levő narancs?” — „A narancs tartozik a növényországba.” — „Jól feleltél, igazad van, hanem most mondd meg nekem kis leányom, hogy melyik országba tartozom én?” A kis leány eleintén meglöbbsent, s zavarba jönni látszott a nem várt, s igen kényes kérdésre, hanem pár pillanat alatt összeszedve magát, bevült arczzal, bátor tiszta hangon ekkép felelt: „Eminenciád tartozik . . . Tartozik a . . . menyországba.”

A jó öreg főpap mélyen meghatva a kedves gyermek gyöngéd találékonyága s finom felelete által, magához szólítá őt, nyájas szeretettel megsimogató fürtös fejeeskéjét s a narancsot, meg az aranyat is neki ajándékozta.

D'Amoul apát páholyt hérelt barátai számára s épen várta a társaság megérkezését, midőn az ugyanakkor megérkező Albert tábornagy a zsutolásig telt színházban hely nélkül maradt. Ezen szükségben kísérői az apát páholyt vettek igénybe s a főpapak hátrálnia kellett.

— Ezt még se kellett volna tennie; — szolt valaki d'Amulhoz.

— Miért ne? — válaszolt az apát — legelső hős tetében csak nem zavarhatom meg a tábornagyot, ugy sem velt még be eddig egyebet páholyomnál.

Bemegy a városba a székely atyafi s a mint sétálgat az utcán, betekint egy üres boltba, melyben egyedül egy segéd takarítással foglalkozott.

— Hát itt mit árúlnak? — kérdé.

— Lőfőt! — felelt a viccelni akaró segéd. (Tudvalevő, hogy a székelyeket „lófejűeknek” esúfolják.)

— Ugy látszik, jó vásárja vót keednek, hogy csak egy maradt belőle.

About egy vigjátékát olvasta fel egy magasrangu egyén előtt, melyet a Français számára írt.

— De hát, szol hallgatója a végén, hol a morál mind-ebből? . . . Éu nem látom.

— Ah, a morál? . . .

— Igen.

— No de hát a darab mulattatta, ugy-e?

— Bizonyára.

— Nos lássa, — itt a morál! . . .

Képünkhöz.

A nagyvárosok pazar fénye az emberi nyomort kiáltó világosságba helyezi. A hőség mellett a szűkölködő szegénység lépten-nyomon mutatja fonyadt alakját: a küzködő emberiség megrázóan igaz képét mutatva.

A művész ily ellenítet mutat be ama rajzban, melyet mai lapunk hoz. Árva koldus-gyermek ácsorog az invessklandó kirakat előtt, egy üvegatlakkal elválasztottan a sohasem élvezelt csemegéktől. — Arczán, egész alakján most még sóvár vagy lükrözödik; később vajmi könnyen már a bosszú, a gyűlölet talál uta' szívéhez az elhagvatottság gondolatának nyomán; s a nyomor megszüli a bünt, természetes gyermekét. A koldúsból leszatolvaj, részint mert azért kell a máséhoz nyulnia, mivel minden a másé; részint, mert a munkátlan-ság természetévé válik már kort ifjuságában. Egy-egy mentő eszköz: jótékony gondoskodás, vagy munkakedv egészen más irányt ad e veszni indúlt alakoknak; s utjabban a társadalom főgondoskodását ezeknek az egyénileg számba nem velt szerencsétlen lényeknek sorsa képezi, kik eddig az emberiség nagy családjának valódi mostohagyermekei voltak, bűnben sz. letve, s bűnbe sülyedve, nyomoruk folytán.

Hirdetések.

AZ „ÁRPÁD” IRODALMI

ÉS NYOMDAI INTÉZET

S Z A R V A S O N,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivatek,

HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,

minden alakban,

ügyvédi- és kereskedelmi nyomtatványok,

FALR.GASZOK, KÖRLEVELEK,

levélfejek és levélborítékok, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosb áron állittatnak ki.

☛ Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. ☛

Az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézet ügyvezetősége

Szarvason.